

Sång som didaktiskt redskap i språkundervisningen

Fremmedspråksenteret, Tromsö 24-09-15

Spanska toner

Voces y letras

Sång i sfi

Fernando Álvarez Montalbán

fernando@montalban.se

MÅL

- Erbjuda eleverna möjligheten att sjunga och att lära sig språket genom att sjunga
- Få en praktisk insyn i språkets tre system: fonologiskt, grammatiskt och lexikaliskt
- Hjälpa eleverna att känna igen de typiska ingredienser som avgör rytmen i språket
- Hjälpa eleverna att utveckla det fonologiska medvetenhet
- Skapa utrymme för estetik, kreativitet och lekfullhet i språkundervisningen

TERMER & BEGREPP (1)

- **Prosodi:** gren inom lingvistik som analyserar och representerar vissa av talets typiska element, så som betoning och intonation
- **Fonetik:** vetenskap som studerar språkets ljud, hur de bildas och överförs, hur de registreras och uppfattas av örat och hjärnan, och vilka akustiska egenskaper de har
- **Fonologi:** vetenskap som studerar språkets ljudstruktur: hur talet organiseras i olika enheter (staveleser, ord, fraser), hur det varierar beroende av kontext, och hur språkets ljud föreställs i talarens- och lyssnarens hjärna
- **Fonologisk medvetenhet:** förmågan att uppfatta och förstå de fonologiska elementen i ett visst språk så pass att man kan hantera dem på ett avsiktligt och personligt sätt

TERMER & BEGREPP (2)

- **Ljud:** fysisk objektiv verklighet som uppfattas som en känsla och blir därmed subjektiv
- **Ton:** ljudets kvalitet enligt antal vibrationer per sekund: hög (fler vibrationer), låg (färre vibrationer)
- **Accent:** ordets skäl
- **Stavelse:** fonologisk enhet med vokaler som kärna
- **Rytm:** systematisk periodisk ljudvariation enligt ett visst mått, en viss betoning och en viss gruppering av ljud. Den kan förstärkas genom alternansen och repetitionen av vissa ljud
- **Melodi:** organiserad serie av toner
- **Sång:** ”talets melodisk variation som sätts på sin spets” (Carmen Fonseca)

LIKHETER MELLAN SPRÅK & MUSIK

- Strukturella: syntax
- Neurologiska: hjärnans funktioner
- Musikaliska: rytm, melodi, intonation
- Minnets roll: minnet förstärks av de musikaliska ingredienser och underlättar språkinlärning
- Språk och musik förenas i sången

FÖRSLAG PÅ TILLVÄGAGÅNGSÄTT

- Börja alltid med att lyssna på sången utan att titta på texten för att försöka fånga uttalet och språkmelodin och för att få en känsla för språk och musik
- Lyssna och titta på texten
- Sjunga, sjunga, sjunga
- Arbeta med texten grammatiskt, fonologiskt och/eller lexikaliskt beroende på syftet och målgruppens behov
- Sjunga, sjunga, sjunga
- Illustrera med bilder, med drama, med rörelser
- Skriva nya verser till samma melodi (eventuellt)

KRITERIER FÖR UTVAL AV SÅNGER

- Enkel rytmisk struktur
- Återkommande rim
- Folksånger, barnsånger, popsånger
- ”Internationella” melodier
- Lämpliga att ändra/hitta på nya verser
- Lämpliga att användas på ett kommunikativt sätt
- Nyskapade utifrån ovanstående kriterier och uppnående mål

Exempel på sånger

Klicka på sånger för att till mina hemsidor

- Broder Jakob = [Var är tummen?](#)
- [Matarile](#)
- [Jag är glad idag](#)
- [Guantanamera Contrarios](#)
- [Som hund och katt](#)
- [Glory invandrare Hallelulja](#)
- [Txoria txori](#) (*baskisk låt av Mikel Laboa*)

Txoria Txori

Fågeln är fågel

Hegoak ebaki banizkio

Nerea izango zen

Ez zuen aldegingo

Bainan, honela

Ez zen gehiago txoria izango

Eta nik... txoria nuen maite

Vingarna klippt hade jag

Min hade varit

Inte hade flytt

Men så

Inte hade längre fågel varit

Och jag... fågel en ville ha

röd = verb

KÄLLOR & LÄNKAR

- Álvarez Montalbán, F. (2011) "Lista de rimas básicas"
<http://www.fernandoalvarez.se/>
- Cortes Moreno, M. (2002) "Didáctica de la prosodia del español: la acentuación y la entonación".
- Fonseca Mora, C. (1999) "El papel de la musicalidad del lenguaje en el proceso de adquisición del inglés como segunda lengua" (Tesis doctoral)
- Herrera, L. (2002) "Fonología y música en educación infantil. Estudio longitudinal con entrenamiento" (Tesis doctoral)
- [Voces y letras](#)
- [Sång i sfi](#)